

Mei 2022, verbeterde opmaak

Lente, tijd om te zorgen dat je soort blijft bestaan. Kalfje rode geuzen.

Onderwerpen in deze nieuwsbrief

- Rooster NME veldlessen komend schooljaar 2022/2023 staat voor u klaar!
- QR-route Ward Bommel
- Weersvoorspellingen door te kijken naar de natuur.
- Doe tip: grassen zoeken en bekijken
- Moestuinexcursies rondom de veldschuur Bommel, een aanrader!

Rooster NME veldlessen schooljaar 2022/2023

Het rooster voor schooljaar 2022/2023 staat weer voor u klaar! Zoals u weet mag u zo vaak u wilt veldlessen reserveren. De veldlessen zijn gratis voor de basisscholen. Een mooier aanbod kunnen wij u niet geven.

Mocht het een probleem zijn om naar een bepaald gebied te komen, dan is het in overleg mogelijk uw veldlessen in eigen omgeving, rondom uw school, of in een ander gebied bij u in de buurt te organiseren. Mocht u een bepaald thema willen in verband met een bepaald project vraag het ons, wij kunnen veel leveren.

Als u van locatie wilt veranderen geef dit even per mail door aan de coördinator NME, educatie@lingewaardnatuurlijk.nl.

Onze gidsen zijn heel flexibel.

Route naar NME-gids online loopt via de website van Lingewaard Natuurlijk : <https://www.lingewaardnatuurlijk.nl/nme>.

Typ de inloggegevens van uw school in en u komt in het aanbod van de veldlessen. De inlogcodes zijn bekend bij de NME-contactpersoon van uw school. Als u niet meer weet hoe te beginnen, maak dan gebruik van de gebruikershandleiding voor onderwijzend personeel op de pagina van de NME.

LET OP : het lopend schooljaar 2021/2022 loopt nog, wilt u reserveren voor komend schooljaar zet dan het jaar om in 2022/2023, dan kom je in het rooster van komend schooljaar.

Lukt het niet, neem dan contact op met de coördinator NME, educatie@lingewaardnatuurlijk.nl. Wij helpen u graag.

QR-route in de Bommelse Ward

Vrijwilligers van Lingewaard Natuurlijk hebben in de Bommelse Ward paaltjes met QR-codes geplaatst. Als je gaat wandelen in de Ward kun je met je smartphone zo'n code scannen en dan kom je op een pagina met informatie over de directe omgeving. Het maakt niet uit via welk pad je de Ward inloopt, de paaltjes dwingen niet tot het volgen van een vaste route.

Ben je nieuwsgierig geworden? Maak dan eens een ommetje in de Bommelse Ward. In onze mooie leefomgeving valt nog een heleboel te ontdekken.

Weersvoorspellingen door te kijken naar de natuur

Bron: museum Terschelling (staatsbosbeheer)

Dieren als weersvoorspellers

Dieren houden zich in hun dagverloop aan een strak urenplan. Als daar niets aan veranderd blijft het weer ongewijzigd.

Voelen dieren echter weersveranderingen dan passen ze het gedrag aan. Het vergroot hun levenskansen.

Als.....

- De zwaluwen hoog vliegen, het een mooie dag wordt
- De zwaluwen laag vliegen, er onweer in de lucht hangt
- De koekoek roept, er mooi weer aankomt
- De muggen dansen, het zo gaat regenen
- De kikkers luid kwaken, er mooi weer opkomst is
- Er gaten in spinnenwebben zitten, het stormt
- Bij lage druk de muggen en bremsen dicht bij de grond vliegen, voor de mens erg lastig, er slecht weer op komst is
- Slakken hebben vocht nodig. Kruipen ze langs bomen en huizen omhoog dan komt er gedurende lange tijd regen
- Krekels wisselen het ritme van hun geluid bij weersveranderingen
- Spinnen hebben een hekel aan regen. Zit een spin in haar web duidt dit op mooi weer.
- Koeien reageren op veranderingen in het elektrisch veld, aangedreven door hun zenuwstelsel worden ze onrustig; een voorbode voor slecht weer.
- Als paarden elkaar in de manen bijten komt er slecht weer. Door de verandering in het elektrisch veld worden de paarden agressiever.
- Padden zijn vochtliefhebbers. Paddentrek, weet men al heel lang, wijst op regen
- Door hele kleine spanningsveranderingen in de lucht gaan mieren zenuwachtig heen en weer rennen. voordat er regen komt vertonen de mieren al dit gedrag.
- Ganzen trekken meteen weg als er vorst op komst is. Niet omdat ze het koud hebben, maar omdat ze geen bevroren gras eten.
- Als de distel zich opent dan krijgen we regen. Bij hoge luchtvochtigheid openen de distels hun bloei – en zaadstand
- Hoe vochtiger het weer des te later op de dag paardenbloemen in bloeistand gaan. Een aanduiding voor regenachtig weer.
- Paddenstoelen verschijnen in één nacht als de luchtvochtigheid hoog genoeg is. Het wijst op regen.
- Bij naderend onweer gaan veel bloemen sterker ruiken.
- Bij dreigend onweer laat klaver de bloemhoofdjes hangen en vouwt hij zijn blaadjes samen

Invloeden

Toename van luchtvochtigheid, de verandering in lichtintensiteit in samenhang met UV-straling, de verandering van de windsnelheid en windrichting, zelfs een verandering van het lichtelektrisch veld hebben invloed op levende organismen.

Lange termijn weersvoorspellingen

Hoe vroeger het blad valt des te vruchtbaarder zal het jaar erop zijn. Een te koude herfst wordt vaak gevolgd door een korte winter. De zomer het jaar erop zal vaak lang zijn. Dat is goed voor de groei en de bloei van de bomen.

Waarboompje

Op het Terschelling van vroeger kwam op de schoorsteenmantel regelmatig het 'waarboompje' voor. Een plant uit zee die het weer voorspelt. Het werd in een open weckfles gevuld met water gedaan.

In werkelijkheid betreft het geen plant, maar de poliep zeecypris of zeemos. Het lijkt op een plant.

Normaal zijn de poliepjes gevuld met lucht. Is de luchtdruk laag, dan komen de luchtbelletjes deels naar buiten en zijn zichtbaar.

Bij hoge druk lukt dat niet.

Het functioneert als een biologische barometer.

Doe tip: grassen zoeken en bekijken

Mei/juni zijn goede maanden om buiten naar gras te kijken. Dan bloeit het en zie je dat er heel veel soorten zijn. Ver hoeft je niet te gaan, want gras groeit overal. Zelfs tussen de tegels van de stoep.

Gras bloeit met een aar of met een pluim. Bij een aar zitten de bloempjes aan korte steeltjes of tegen de stengel. Bij een pluim groeien de bloempjes aan lange steeltjes.

Er zijn tienduizend verschillende soorten gras.

Niet alleen grazers als paarden, koeien en schapen eten gras. Wij mensen eten ook gras. Wij mensen kunnen de bladeren en de stengels van grassen niet verteren.

Wij hebben geen verteringszappen die de wand van de plantaardige cel kunnen afbreken. Deze bestaat hoofdzakelijk uit cellulose.

Plantenetters kunnen dit wel, dankzij de aanwezigheid van micro-organismen in hun maag-darmkanaal.

Wij mensen eten alleen de zaden van de grassen, die bevatten geen cellulose, maar hoofdzakelijk zetmeel.

Tarwe, rijst, mais, rogge en haver zijn allemaal grassen die door mensen worden gegeten.

Moestuinexcursies rondom de veldschuur Bommel, een aanrader!

In de maand juni 2022 zijn excursies mogelijk in de moestuinen rondom de Veldschuur. Deze excursies worden gegeven door Ewald Nijenhuis. Hij vertelt over de bodem in de moestuin, de groenten die verbouwd worden, het fruit, de bijen, de oude granen, maar ook hoe je organisch afval composteert.

Deze excursies staan niet vermeld in EDSO, ons reserveringssysteem. Op afspraak kunt u hieraan deelnemen. Mail hiervoor naar Ewald Nijenhuis, via schoolmoestuinbommel@lingewaardnatuurlijk.nl of bel hem: 06 18 83 73 56. Doen!

ALLEN NOG EEN PAAR FIJNE WEKEN IN DIT SCHOOLJAAR EN HELE FIJNE VAKANTIE.

COLOFON

Dit is een uitgave van Natuur Milieu Educatie (NME) Stichting Lingewaard Natuurlijk.

NME Stichting Lingewaard Natuurlijk zet zich in voor natuur en milieu-educatie in het primair onderwijs binnen de gemeente Lingewaard.

Editie mei/juni 2022

Redactie : NME Stichting Lingewaard Natuurlijk
Fotografie : NME Stichting Lingewaard
Website : www.lingewaardnatuurlijk.nl
Mail : educatie@lingewaardnatuurlijk.nl